MALTA

QORTI TA' L-APPELL

ONOR. IMHALLEF -- AGENT PRESIDENT

TONIO MALLIA

ONOR. IMHALLEF

JOSEPH AZZOPARDI

ONOR. IMHALLEF

JOSEPH ZAMMIT MC KEON

Seduta ta' l-1 ta' April, 2014

Appell Civili Numru. 516/2010/1

T.F.E.A Limited socjeta` registrata f'Malta li ggib in-numru C48326

v.

Direttur Generali tad-Dipartiment tal-Kummerc

Il-Qorti:

Rat ir-rikors guramentat ipprezentat mis-socjeta` attrici fid-19 ta' Mejju 2010 li jaqra hekk:

> "1. Illi huma jikru minghand l-eredita` tal-Markiz John Scicluna u minghand Christianne Ramsay Pergola u Mignon Marshall l-artijiet u ufficcji maghrufa bhala t-Trade Fair Grounds, Naxxar;
>
> "2. Illi dan l-ufficcju u dawn l-artijiet ilhom sa mis-snin 1958 'l hawn adibit u uzati ghaz-zamm ta' fieri hekk kif jidher mid-diversi licenzji tal-kummerc u tal-Kummissarju tal-Pulizija mahruga matul is-snin kopja ta' liema qeghdin jigu hawn esebiti ma' dan ir-rikors;
>
> "3. Illi ricentement huma ghamlu applikazzjoni mad-direttur generali tal-kummerc ghal biex izommu fiera bejn l-24 ta' Gunju 2010 u sal-4 ta' Lulju, 2010, illi d-direttur hawn intimat baqa ma processax din l-applikazzjoni kopja ta' liema hi hawn esebita billi ppretenda li biex l-artijiet ikunu jistghu jigu licenzjati biex jinzammu fieri fihom kien jehtieg li qabel xejn ikun hemm applikazzjoni mal-awtorita` tal-ippjanar biex jigi permess li dawn l-artijiet ikunu adibit ghaz-zamm ta' fieri;

"4. Illi din il-posizzjoni li ha d-direttur intimat hija wahda erronea fil-ligi u dan billi hemm bzonn il-permess tal-Awtorita` ta' Malta dwar l-Ambjent u l-Ippjanar biss meta jkun ser isir zvilupp jew bdil ta' uzu; billi l-artijiet in kwistjoni kienu ghal nofs seklu shih uzati ghall-zamm ta' fieri u kienu debitament licenzjati mill-awtoritajiet kompetenti ghal dan l-uzu kif jirrizulta ampjament mil-licenzji u permessi esibiti, ir-rikorrenti ma ghandhom bzonn jaghmlu l-ebda applikazzjoni ghal permess ghall-izvilupp qabel ma jkunu jistghu jottjenu l-licenzja ta' fiera kummercjali kif huma qeghdin jitolbu;

"5. Illi r-rikorrenti kienu interpellaw ufficjalment lill-intimat b'dan b'ittra ufficjali ta' April 2010, izda inutilment ghaliex ma hadu l-ebda risposta minghand l-intimat u l-intimat baqa jirrifjuta li jipprocessa l-applikazzjoni taghhom;

"Ghaldaqstant jitolbu bir-rispett li din l-Onorabbli Qorti joghgobha tiddikjara u tiddeciedi li:

> "1. Ir-rikorrenti ma ghandhomx bzonn li japplikaw ghall-permess ta' zvilupp fuq l-artijiet fuq imsemmija u cioe` fir-rigward tal-artijiet maghrufa bhala t-trade fair grounds, Naxxar u dan billi l-istess artijiet jinsabu ga adibiti ghall-uzu ta' fieri kummercjali u biz-zamm ta' fiera kummercjali fl-artijiet fuq imsemmija r-rikorrenti ma huma ser jaghmlu l-ebda zvilupp;
>
> "2. Tikundanna ghalhekk lill-intimat biex jikkunsidra u jipprocessa l-applikazzjoni taghhom fid-dawl ta' din id-dikjarazzjoni skont il-ligi;

"Bl-ispejjez u bl-ingunzjoni tal-intimati ghas-subizzjoni."

Rat ir-risposta guramentata tad-Direttur intimat li in forza taghha eccepixxa illi:

“1. Illi huwa ma jintromettix ruhu fil-kirjiet privati u ghalhekk huwa jirrimetti ruhu ghall-provi dwar dak dikjarat fl-ewwel paragrafu tar-rikors in risposta.

“2. Illi huwa jaqbel illi l-artijiet meritu tar-rikors in risposta, jekk huma l-istess artijiet fejn kienet tinzamm it-Trade Fairs Corporation, kienu jintuzaw ghal dak l-iskop sal-2007 pero` jirrileva illi mill-2007 ’il quddiem dak l-uzu waqaf u ma regax irriprenda. Illi l-licenzji msemmija fir-rikors in risposta ma kienux licenzji favur is-socjeta` attrici li hija kreatura pjuttost recenti.

“3. Illi dwar dak dikjarat fil-paragrafu 3 tar-rikors in risposta l-esponenti jirrileva illi fiera kummercjali tista’ tigi organizzata biss go fond li jkollu licenzja tal-Kummerc sabiex fih jigu organizzati l-fieri u dan skont ir-regolament 34 tar-Regolamenti dwar il-Licenzji tal-Kummerc (SL 441.07). Illi l-artijiet indikati fir-rikors in risposta la huma licenzjati sabiex fihom jigu organizzati l-fieri u lanqas ma saret xi applikazzjoni ma l-esponent sabiex jigu hekk licenzjati. Illi ghalhekk l-applikazzjoni biex tinzamm fiera kummercjali f’artijiet li ma humiex licenzjati sabiex fihom jinzammu l-fieri hija applikazzjoni monka illi ma tistax tigi processata u wisq inqas tintleqa’ waheda fl-assenza ta’ applikazzjoni ghal-licenzjar tal-fond sabiex ikunu jistghu jinzammu fieri fih. Illi huwa manifest illi sabiex artijiet jigu licenzjati ghaz-zamma ta’ fieri fihom l-awtorita` dwar l-Ambjent u l-Ippjanar trid jew taqbel illi dawk l-artijiet ma jinhtiegu ebda permess minn ghandha sabiex isiru l-fieri fihom jew inkella dik l-Awtorita` trid tkun harget permess ghal hekk. Certament illi s-socjeta` attrici ma tistax tippretendi illi l-esponent jiddeciedi hu illi hi llum ma ghandha bzonn ebda permess minghand l-Awtorita` dwar l-Ambjent u l-Ippjanar sabiex tiggestixxi l-attivita` ta’ fieri kummercjali mill-fond inkwistjoni. Fil-fatt ir-Regolamenti dwar il-Licenzji tal-Kummerc infushom jipprovdu illi l-esponent jista’ johrog licenzji tal-kummerc b’mod konformi mal-premessi tal-Awtorita` dwar l-Ambjent u l-Ippjanar dwar il-fondi kummercjali inkwistjoni.

“4. Illi dwar dak dikjarat fil-paragrafu 4 tar-rikors in risposta l-esponent jirrileva illi la huwa l-esponent u lanqas ma hija s-socjeta` attrici illi huma kompetenti sabiex jiddeciedu jekk abbazi tal-fatti kif issuccedew hemmx bzonn ta’ permess illum minghand l-Awtorita` dwar l-Ambjent u l-Ippjanar sabiex l-artijiet meritu tal-kawza jigu uzati ghaz-zamma tal-fieri. Fil-fatt l-esponent lanqas ma jista’ illum jindaga din il-kwistjoni peress illi s-socjeta` attrici lanqas biss ma applikat ghal-licenzja sabiex l-artijiet inkwistjoni jigu licenzjati ghaz-zamma ta’ fieri.

“5. Illi l-esponent irrisponda ghall-ittra ufficjali tar-rikorrenti billi spjega s-sitwazzjoni pero` jidher car illi r-rikorrenti jridu illi huwa johrogilhom licenzja rrispettivament minn jekk il-fond inkwistjoni illum ghadux jikkwalifika biex jerga’ jsir fond illi minnu jigu gestiti l-fieri jew le. Illi kif is-socjeta` attrici diga` giet informata malli ssir l-imsemmija applikazzjoni sabiex l-artijiet inkwistjoni jkunu koperti b’licenzja sabiex fihom jigu organizzati l-fieri l-esponent jkun jista’ jivverifika jekk dak allegat mis-socjeta` attrici dwar il-htiega o meno ta’ permess minghand l-Awtorita` dwar l-Ambjent u l-Ippjanar huwiex legalment u fattwalment korrett jew le. Pero` fin-nuqqas ta’ applikazzjoni ghal trail licenzja lanqas dan ma jista’ jsir billi l-esponent certament illi ma huwiex kompetenti sabiex johrog licenzja minghajr ma tkun saret applikazzjoni ghaliha.

“6. Illi la darba huwa car illi din il-kawza tikkoncerna materja li taqa’ fil-mansjoni tal-Awtorita` dwar l-Ambjent u l-Ippjanar, senjatament il-kwistjoni dwar jekk fic-cirkostanzi tal-kaz hemmx bzonn permess minghand dik l-Awtorita` jew le, l-esponent jitlob illi l-istess Awtorita` tigi kjamata fil-kawza sabiex jigi evitat illi permess ta’ bdil ta’ uzu, jekk hemm bzonnu, prattikament jinhareg b’sentenza tal-Qorti b’mod li jigi evitat kull involviment tal-awtorita` kompetenti fil-materja.

“7. Illi ghalhekk it-talbiet tas-socjeta` attrici huma:

“(i) intempestivi billi qed jitolbu permess minghajr ma ghadha saret applikazzjoni ghal tali permess; u

“(ii) diretti kontra l-esponent li ma huwiex il-legittimu kontradittur f’materja ta’ permessi tal-bini u ta’ bdil ta’ uzu ta’ artijiet; u

“(iii) infondati fil-fatt u fid-dritt billi l-esponenti ma hgawdi ebda setgha li japplika hu l-ligi dwar l-Ambjent u l-Ippjanar indipendentement mill-Awtorita` kompetenti f’dak il-qasam.

“8. Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

“9. Bl-ispejjez.”

Rat is-sentenza moghtija mill-Prim’Awla tal-Qorti Civili fit-18 ta’ Gunju 2010, li biha ddecidiet il-kawza fis-sens li:

> “… … tilqa’ t-talbiet tal-attriċi: tgħid illi ma huwiex meħtieġ illi l-attriċi tagħmel talba għall-permess ta’ żvilupp fuq l-artijiet tan-Naxxar billi dawn l-artijiet huma “post liċenzjat biex jinżammu fih fieri kummerċjali” għall-għanijiet tar-reg. 34(2) tar-Regolamenti tal-2006 dwar il-Liċenzi tal-Kummerċ, u għalhekk tikkundanna lill-konvenut sabiex fi żmien erbat ijiem millum iqis it-talba tal-attriċi biex din titħalla żżomm fiera fl-artijiet tan-Naxxar bejn l-24 ta’ Ġunju u l-4 ta’ Lulju 2010 u fl-istess żmien jagħti deċiżjoni dwarha.

> “18. Għall-għanijiet tal-art. 222 tal-Kodiċi ta’ Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili l-qorti tgħid illi, fin-nuqqas tal-konvenut li jagħti deċiżjoni fuq it-talba tal-attriċi fiż-żmien li ngħatalu, jitqies illi dik it-talba tkun intlaqgħet u li l-permess meħtieġ ikun ingħata. Dan, naturalment, jingħad bla ħsara għas-setgħa tal-konvenut li, fiż-żmien li ngħatalu, jinqeda bis-setgħat mogħtija lilu mil-liġi biex, dejjem fil-parametri tal-liġi, iqis għandux jilqa’ jew jiċħad it-talba tal-attriċi.

> “19. Billi d-dubju tal-konvenut dwar l-interpretazzjoni tal-liċenza mogħtija taħt ir-Regolamenti tal-1949 dwar il-Liċenzi tal-Pulizija kien wieħed ġenwin u, fiċ-ċirkostanzi, mhux irrazzjonali, u kien motivat mix-xewqa li kollox isir kif trid il-liġi, huwa xieraq illi l-ispejjeż jinqasmu bin-nofs bejn il-partijiet.”

Dik il-Qorti tat is-sentenza taghha wara li ghamlet is-segwenti konsiderazzjonijiet:

> “7. Il-fatti relevanti huma dawn: L-artijiet li dwarhom saret din il-kawża huma l-artijiet li fuqhom kienet tinżamm kull sena sa mill-1958, b’xi interruzzjonijiet żgħar, fiera kummerċjali f’Ġunju jew Lulju u fieri oħra speċjalizzati. Il-fiera kummerċjali kienet tinżamm mill-*Malta Trade Fairs Corporation* sas-sena 2006, u fis-sena 2007 kienet organizzata mis-soċjetà

Malta Fairs and Conventions Centre Limited. Billi, fl-2007, għalaq iċ-ċens fuq l-art, il-fiera kummerċjali ma nżammitx fis-snin 2008 u 2009.

"8. Is-soċjetà attriċi issa kriet l-art mingħand is-sidien u għamlet talba lill-konvenut biex tingħata l-liċenza meħtieġa biex terġa' żżomm fiera fuq l-art bejn l-24 ta' Ġunju u l-4 ta' Lulju 2010. Din il-liċenza qiegħda tintalab taħt ir-reg. 34 tar-Regolamenti tal-2006 dwar il-Liċenzi tal-Kummerċ[1], maħruġa taħt l-Att dwar il-Liċenzi tal-Kummerċ[2]. Dan ir-regolament, fil-parti relevanti tiegħu, igħid hekk:

> ""**34.** (1) Ħadd ma jista' jorganizza jew jippermetti li tiġi organizzata fiera kummerċjali li tkun tinkludi l-bejgħ bl-imnut ta' oġġetti jew servizzi lill-pubbliku kemm-il darba ma tkunx inħarġet liċenza speċifikament għal dik l-attività mis-Sezzjoni Liċenzi tal-Kummerċ imsemmija bħala Liċenza ta' Fiera Kummerċjali:
>
> "… … …
>
> "(2) Il-post fejn tista' tkun organizzata fiera kummerċjali għandu jkun post liċenzjat biex isir il-bejgħ bl-imnut jew kull post liċenzjat biex jinżammu fih fieri kummerċjali."

"9. Mela biex tista' tinżamm fiera kummerċjali hija meħtieġa Liċenza ta' Fiera Kummerċjali, li tinħareġ mill-konvenut. Il-konvenut, iżda, jista' joħroġ dik il-liċenza biss meta l-fiera tkun sejra tinżamm f'post "liċenzjat biex jinżammu fih fieri kummerċjali". Fil-każ tallum il-konvenut qiegħed igħid illi l-artijiet tan-Naxxar ma humiex post hekk liċenzjat u għalhekk ma jistax joħroġ Liċenza ta' Fiera Kummerċjali.

"10. L-attriċi, min-naħa l-oħra, tgħid illi l-post huwa hekk liċenzjat, u tistrieħ fuq liċenza[3] mogħtija taħt ir-Regolamenti tal-1949 dwar il-Liċenzi tal-Pulizija[4], maħruġa taħt l-Att dwar il-Liċenzi tal-Pulizija[5].

"11. L-attriċi tgħid ukoll illi din il-liċenza għadha tiswa bis-saħħa tad-disposizzjoni transitorja tal-art. 22(3) tal-Att dwar il-Liċenzi tal-Kummerċ, li jgħid illi "kull liċenza, permess, sensja jew awtorità oħra mogħtija taħt xi liġi

---

1 L.S. 441.07.

2 Kap. 441.

3 Dok. C, *fol.* 12.

4 L.S. 128.01

5 Kap. 128.

jew xi disposizzjoni tagħha, li tkun qed tiġi emendata b’dan l-Att … … …, u li tkun għadha fis-seħħ minnufih qabel dik l-emenda, għandha tkompli fis-seħħ wara dik id-data bħallikieku kienet liċenza, permess, sensja jew awtorità mogħtija taħt xi disposizzjoni korrispondenti ta’ dan l-Att, jew taħt dawk il-liġijiet kif emendati”. Din id-disposizzjoni, iżda, ma tgħoddx għall-każ tallum għax l-Att dwar il-Liċenzi tal-Pulizija u r-regolamenti magħmula taħtu – li bis-saħħa tagħhom inħarġet il-liċenza li fuqha tistrieħ l-attriċi – ma kienx emendat bl-Att dwar il-Liċenzi tal-Kummerċ. Il-liċenza għadha tiswa mhux bis-saħħa ta’ din id-disposizzjoni transitorja iżda għax l-Att dwar il-Liċenzi tal-Pulizija u r-regolamenti magħmula taħtu għadhom fis-saħħ sallum. Ma huwiex kontestat illi l-liċenza, għalkemm tħassret għal xi żmien, kienet reġgħet inġiebet fis-seħħ u għadha fis-seħħ sallum.

“12. Il-kwistjoni, iżda, hija oħra: il-kwistjoni, kif definita mill-partijiet stess waqt is-seduta tas-16 ta’ Ġunju 2010, hija jekk dik il-liċenza hijiex biżżejjed għall-għanijiet tar-reg. 34(2) tar-Regolamenti tal-2006 dwar il-Liċenzi tal-Kummerċ. Il-konvenut qiegħed igħid illi ma hijiex biżżejjed għax il-liċenza tagħti biss is-setgħa “*to keep an office for the managing of the Malta International Fair at numbers 4 and 5, Alley 1, Gwejdja Street, Naxxar*”.

“13. Il-kwistjoni għalhekk hija jekk il-liċenza tolqotx biss l-uffiċċji, li huma biss parti relativament żgħira mill-artijiet tan-Naxxar, jew tolqotx l-artijiet kollha. Interpretazzjoni stretta tal-kliem tal-liċenza tagħti raġun lill-konvenut; il-qorti, iżda, hija tal-fehma illi interpretazzjoni korretta u *in bona fide* li tagħti tifsira raġonevoli lill-intenzjoni wara l-ħruġ tal-liċenza, fid-dawl taċ-ċirkostanzi kollha relevanti, ma għandiex tkun limitata u letterali kif iridha l-konvenut. Fil-fehma tal-qorti għandhom jitqiesu wkoll il-fatturi li sejrin jissemmew:

“14. Il-liċenza li fuqha tistrieħ l-attriċi hija waħda minn dawk magħrufa bħala “Liċenzi skond il-Valur tal-Kera”, li tfisser illi d-dritt li jitħallas huwa tant fil-mija – fiż-żmien relevanti kien ħamsa fil-mija (5%) jew tliet liri (Lm3), skond liema jkun l-ogħla – tal-valur tal-kera tal-post li dwaru tinħareġ il-liċenza. Il-liċenza nħarġet fuq il-bażi ta’ valur tal-kera ta’ tnejn u erbgħin lira u ħamsin ċenteżmu (Lm42.50), li huwa daqs iċ-ċens li kien jitħallas fuq l-artijiet kollha u mhux biss fuq dik il-parti li fuqha huwa mibni l-uffiċċju. L-indikazzjoni għalhekk hija illi l-liċenza tolqot l-art kollha u mhux biss parti relativament żgħira minnha,

“15. Dan forsi huwa argument legalistiku. Aktar importanti, fil-fehma tal-qorti, huwa l-fatt illi l-fiera tan-Naxxar kienet tingħata pubbliċità kbira u kienet

> magħrufa, tista' tgħid, minn kulħadd. Ċertament kienet magħrufa mill-awtoritajiet, tant illi l-Gvern ta' Malta kien imsieħeb fil-*Malta Trade Fairs Corporation* li, kif rajna, kienet tmexxi l-fiera sas-sena 2006; ma kinitx xi attività li ssir bil-moħbi. Ladarba l-awtoritajiet ħallew li ssir bil-permess muri mill-attriċi, dan huwa sinjal ċar illi l-intenzjoni tal-awtoritajiet kienet illi l-permess jolqot dak kollu meħtieġ biex l-attività ssir b'ħarsien sħiħ tal-liġi.

> "16. Il-qorti għalhekk tifhem illi l-permess maħruġ taħt ir-Regolamenti tal-1949 dwar il-Liċenzi tal-Pulizija huwa biżżejjed biex jitqies illi l-artijiet tan-Naxxar huma "post liċenzjat biex jinżammu fih fieri kummerċjali" għall-għanijiet tar-reg. 34(2) tar-Regolamenti tal-2006 dwar il-Liċenzi tal-Kummerċ. Billi l-attriċi ma għandhiex il-ħsieb li tagħmel xi żvilupp jew bdil ta' użu, ma hija meħtieġa ebda liċenza oħra qabel ma l-konvenut ikun jista' jqis it-talba tal-attriċi biex iżżomm fiera fl-istess post bejn l-24 ta' Ġunju u l-4 ta' Lulju 2010."

Rat ir-rikors tal-appell tad-Direttur Generali tad-Dipartiment tal-Kummerc li in forza tieghu, ghar-ragunijiet minnu premessi, talab illi dina l-Qorti joghgobha:

> "… … thassar u tirrevoka s-sentenza appellata fl-ismijiet premessi tal-Prim'Awla tal-Qorti Civili tat-18 ta' Gunju 2010 u minflok joghgobha tichad it-talbiet tas-socjeta` attrici bl-ispejjez taz-zewg istanzi kontra taghha."

Rat ir-risposta tal-appell tas-socjeta` attrici illi in forza taghha, ghar-ragunijiet minnha premessi, tissottometti illi l-appell huwa infondat u ghandu jigi michud;

Rat illi fl-udjenza tat-12 ta' Dicembru 2013, quddiem din il-Qorti, is-socjeta` appellata eccepiet ulterjorment il-gudikat fit-termini ta' sentenza ta' din il-Qorti, Sede Inferjuri, tas-26 ta' Gunju 2012, fil-kawza fl-ismijiet **Paul Abela T.F.E.A**

Ltd v. Id-Direttur (Servizzi tal-Kummerc) Dipartiment tal-Kummerc, rikors 23/2011;

Semghet lid-difensuri tal-partijiet;

Rat l-atti kollha tal-kawza u d-dokumenti esebiti;

Ikkunsidrat:

Illi l-fatti li waslu ghal kawza johorgu mill-parti preliminari tas-sentenza tal-ewwel Qorti riprodotta fil-bidu ta' din is-sentenza. Dak li jrid jigi deciz hu jekk l-artijiet tan-Naxxar humiex artijiet licenzjati biex jinzammu fihom fieri kummercjali. Is-socjeta` attrici tistrieh fuq licenzja moghtija fl-1975 taht ir-Regolamenti tal-1949 (Government Notice 846) dwar il-Licenzji tal-Pulizija, liema licenzja thassret ghal xi zmien, pero`, kienet regghet ingiebet fis-sehh u jidher li ghada fis-sehh sal-lum. Il-kwistjoni hija jekk dik il-licenzja hijiex intiza jew hijiex bizejjed ghall-iskop ta' zamma ta' fieri fuq l-artijiet tan-Naxxar, peress illi l-licenzja hija biss *"to keep an office for the managing of the Malta International Fair at numbers 4 and 5, Alley 1, Gwejdja Street Naxxar"*. L-ewwel Qorti qalet li din il-licenzja ghandha titqies li tolqot l-art kollha, u mhux

biss l-ufficcju, peress illi l-attivita` ma kinitx issir bil-mohbi u thalliet issir tul medda ta' snin.

Il-konvenut appella mis-sentenza u jsostni li l-istess hija zbaljata ghax taghti tifsira lil-licenzja li jmur lill-hinn minn dak li jirrizulta mill-istess.

Trattata l-ewwel eccezzjoni ta' gudikat fid-dawl tas-sentenza ta' din il-Qorti Sede Inferjuri, tas-26 ta' Gunju 2012, din il-Qorti tara li l-meritu tal-prezenti proceduri u tal-kawza l-ohra huma differenti. Fil-kawza l-ohra, is-socjeta` attrici talbet li tinghata licenzja ghaz-zamma ta' fiera kummercjali fit-Trade Fair Grounds in-Naxxar, li hi licenzja differenti minn dik mehtiega biex l-artijiet jitqiesu post biex fih jinzammu fieri kummercjali, li hu l-mertu ta' din il-procedura. Illum biex wiehed izomm fiera kummercjali jrid zewg licenzji: fl-ewwel lok, l-art fejn ikun sejra tinzamm il-fiera trid tkun hi licenzjata ghal dak l-iskop, u fit-tieni lok, hemm bzonn ukoll licenzja biex dak li jkun ikun jista' jzomm fiera fuq dik l-art. Il-materja tal-kawza l-ohra kienet titratta talba tas-socjeta` attrici li zzomm fiera, waqt li din il-kawza titratta l-materja jekk l-artijiet tan-Naxxar humiex licenzjati ghall-iskop ta' fieri. Fil-fatt, din il-Qorti Sede Inferjuri, ordnat il-hrug ta' licenzja favur is-socjeta` attrici, wara li rat dak li ddecidiet il-Prim'Awla tal-Qorti Civili fis-sentenza tat-18 ta' Gunju 2010, issa appellata. Darba, skont dik is-sentenza (li kienet giet moghtija ezekuzzjoni provvizorja mill-istess l-ewwel Qorti) kien gie deciz li l-licenzja tal-1975 kienet effettivament wahda li nharget skont ir-regolament 34(2) tar-Regolamenti tal-

2006 u cioe` *"li l-post kien licenzjat biex jinzammu fieri kummercjali",* setghet tohrog licenzja *ad hoc* lis-socjeta` attrici biex izomm fiera fuq artijiet hekk licenzjati.

Din il-kawza hi appuntu appell mis-sentenza tat-18 ta' Gunju 2010, li din il-Qorti, Sede Inferjuri, qieset bhala fatt fil-kawza l-ohra. Fil-fatt, il-Qorti qalet li bic-cahda tal-licenzja, *"dak li gie deciz mill-Qorti gie vanifikat"*, u hu dak li ddecidiet il-Prim'Awla tal-Qorti Civili li issa qed jigi mistharreg f'dan l-istadju. Is-sentenza li din il-Qorti, Sede Inferjuri, qalet li trid tigi rispettata fl-interess tar-*rule of law*, kienet giet fil-fatt appellata u hija l-meritu ta' dawn il-proceduri.

La darba l-meritu taz-zewg kawzi huwa differenti, ma tistax tigi milqugha l-eccezzjoni ta' gudikat relatat mal-odjerni proceduri.

Fil-meritu, din il-Qorti tara li l-argument tad-Direttur appellant ghandu mis-sewwa. Il-licenzja li nharget fl-1975 harget biss ghaz-zamma ta' ufficcju u inharget fuq isem Gerald Claud Gatt. Dan seta', kieku ried, applika wkoll ghal-licenzja biex ikun jista' juza post desinjat ghal bejgh ta' merkanzija, izda naqas li jaghmel dan. Dak iz-zmien kien hemm bzonn licenzja biex "isiru fieri f'xi gurnata specifikata", izda <u>ma kien hemm ebda htiega illi fiera hekk awtorizzata issir minn post li jkun licenzjat sabiex fih isiru fieri</u>. Fi kliem iehor, ghalkemm

kien hemm htiega ta’ licenzja biex tinzamm fiera f’xi gurnata partikolari, din il-fiera ma kellhiex bilfors tinzamm f’post licenzjat ghalhekk, ghax licenzja biex post jigi dizinjat ghall-fieri ma kinitx tezisti. Li jfisser li, la darba l-licenzja mahruga favur Gerald Claud Gatt kienet tistipula li kienet wahda ghaz-zamma ta’ ufficcju, ma tistax tigi interpretata li kienet ukoll tawtorizza z-zamma tal-fieri fuq l-artijiet tan-Naxxar. Il-htiega ta’ licenzja biex tinzamm fiera fuq art partikolari saret mehtiega biss mill-2006 ’il quddiem permezz tar-regolament 34(2) tar-Regolamenti dwar il-Licenzji tal-Kummerc, u din il-licenzja ma tistax tigi *“implied”* li tezisti minn licenzja li harget 29 sena qabel u meta ma kienx hemm htiega li fiera ssir f’post licenzjat ghal dak l-iskop. La darba din il-licenzja, bhala fatt, ma nhargitx, jghidu x’jghidu l-partijiet, il-punt jibqa’ li l-art mhux legalment licenzjata ghaz-zamma ta’ fieri, u ma hemmx permess ta’ zvilupp kif rikjest fir-regolament 34(2) imsemmi.

Il-fatt li l-attivita` tal-fiera ma kinitx issir bil-mohbi u li l-awtoritajiet “hallew” li din tkompli ssir kull sena, ma jfissirx li l-awtoritajiet kienu qed qiesu l-licenzja tal-ufficcju bhala li testendi ghall-art kollha fejn kienet issir il-fiera. Biex dik l-art tintuza ghall-fieri ma kienx mehtieg licenzja, u din saret necessarja fl-2006, u l-uzu tal-art bhala fiera twaqqaf fl-2007 (veru li ghar-ragunijiet indipendenti mil-licenzja, pero`, bhala fatt l-attivita` twaqfet hekk kif kien mehtieg licenzja ghal uzu tal-art bhala fiera). Sal-2006, il-fiera setghet tinzamm in-Naxxar mhux ghax l-art kienet koperta b’licenzja ghall-fiera, izda ghax il-korporazzjoni setghet titlob licenzja ghall-fiera, u xejn aktar. Wiehed jista’ jargumenta illi l-

intenzjoni tal-awtoritajiet meta naqsu li jintervjenu ghal diversi snin kienet illi l-fiera kienet koperta b'permess pero` ma jistax jigi argumentat illi l-hsieb tal-awtoritajiet kien li l-artijiet tan-Naxxar kienu koperti b'permess, u dan meta dan il-permess ma kienx mehtieg ghal 29 sena.

Il-fatt li kien johrog permess ghal zamma ta' fiera fil-Fair Grounds tan-Naxxar, ma jfissirx li dawk il-Grounds setghu jibqghu jintuzaw ghal zamma ta' fieri, anke meta, fl-2006, sar mehtieg li l-artijiet fejn jinzammu fieri jridu jkun licenzjati appozitivament ghal dak l-iskop.

Permess ghaz-zamma ta' fiera kien ovvjament jindika fejn kellha tinzamm il-fiera, pero`, dan ma kienx ifisser li l-art hija licenzjata ghaz-zamma tal-fieri. Kif inghad, il-htiega li l-art tigi hekk licenzjata kien mehtieg biss fl-2006, u dak li sar qabel ma jistax jigi estiz biex ifisser dak li ma kienx mehtieg.

Apparti dan, il-licenzja li harget fl-1975 harget fuq isem Gerald Claud Gatt ghal Malta Trade Fair Corporation, u kif kien jinghad fir-Regolamenti tal-1949, il-licenzji huma "personali" u ma setghux jinghataw mit-titular lill-haddiehor. Ghalhekk, dik il-licenzja, se mai, taghti drittijiet lill-Malta Trade Fair Corporation u mhux lis-socjeta` attrici li, allura ma ghandha ebda "licenzja" favur taghha li maghha tista' torbot it-talba taghha.

Ghaldaqstant, ghar-ragunijiet premessi, tiddisponi mill-appell tad-Direttur Generali tad-Dipartiment tal-Kummerc billi tilqa' l-istess, thassar u tirrevoka s-sentenza tal-ewwel Qorti u tghaddi biex tichad it-talbiet tas-socjeta` attrici, bl-ispejjez kollha tal-kawza, inkluz dawk in prim istanza, jithallsu mis-socjeta` attrici appellata.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------